

توقف مانع کسب نیست!

محمدصادق علیزاده
دبیر قفسه کتاب

اجمالاً اگر پامنبری هفته گذشته این ستون بوده باشید محضر مبارک‌تان هست که سیاهه این ستون در شماره قبل مزین شده به مبحث مهم «چی بخوانیم!» در شماره گذشته سخن از این رانیدیم که برای شروع کتابخوانی به جای آنکه دنبال جر و جر کردن فرهنگ کتابخوانی و چسباندن سرانه مطالعه به سقف و فرهیخته‌نمایی باشید بهتر است ببینید علایق‌تان چیست. در فهرست‌کردن این علایق هم خیلی راحت باشید. مثلاً اگر علاقه وافر به سریال‌های کره‌ای دارید حتماً این را بنویسید.

صریح‌تر بخواهیم بگوییم اینکه در فهرست‌کردن این بخش با خودتان رودربایستی نداشته باشید. از ثبت زردترین علایق هم خجالت نکشید. قرار نیست کسی با دیدن این فهرست برای شما نمره فرهنگ و فرهیختگی رد کند که این چنین با خودتان توی رودربایستی افتاده‌اید. خب پس از این‌که این علایق را فهرست کردید قدم بعدی چیست؟! در ادامه خدمت‌تان معروض شدیم قدم بعدی این است به جای اینکه برای پرکردن این علایق سراغ اینستاگرام و صفحات فلانی بیوتی و مسیر بهمان بروید یا سریال‌های خاله‌زنکی و عمومردکی‌ترکی و کره‌ای‌را در زنجیره‌های چندده‌قسمتی دانلود کنید برای یک‌بار هم که شده سراغ کتاب بروید و این موجود مادرمرده را در تأمین نیازها و علایق‌تان امتحان کنید. اینجا بحث فی‌المجلس ممکن است عرض اندام کنید که ای بابا رسیدیم سر خانه اول که؛ ما که اگر کتاب‌شناس و کتابخوان بودیم که الان ننشسته بودیم پای داغورات بافی‌های حضرتعالی که! خب برای این قسمت نگرانی‌تان هم باید عارض شوم که بنده هرگز دچار این خبط نشدم که بگویم سر خود بروید سراغ یک کتاب و ضربه‌فنی‌اش کنید؛ نخیر! شما مگر وقتی دچار درد و عارضه جسمی و حرکتی می‌شوید سر خود می‌روید سراغ دارو و درمان؟! قاعده‌اش این است که اول سراغی از پزشک و متخصص می‌گیرید و بعد از در میان گذاشتن مساله و البته تلکه‌شدن مالی پا به داروخانه می‌گذارید و تن به آن چیزی می‌دهید که خانم یا آقای پزشک برایتان نسخه پیچانده!

اینجا هم همان است! منطقی‌ترین و کلاسیک‌ترین راهش مراجعه به نزدیک‌ترین کتابفروشی محل سکونت یا کارتان است. خجالت نکشید! بلند شوید و یک تک پا خودتان را به نزدیک‌ترین فروشگاه برسانید. به ضرس قاطع عرض می‌کنم که آقا یا خانم کتابفروش هم به شدت از دیدن‌تان خوشحال خواهد شد. خیلی راحت و خودمانی با او وارد صحبت شوید. از علایق‌تان بگویید و از اینکه با خواندن یک ستون هفتگی در یک ضمیمه روایت و داستان و کتابخوانی به این نتیجه رسیده‌اید که حالا برای یک‌بار هم که شده راه تأمین علایق‌تان را با کتاب امتحان کنید. اصلاً نگران وقت و توقف بیجا یا باجا نباشید؛ کتابفروش‌ها دقیقاً برای همین کار حقوق می‌گیرند و کتابفروشی تنها جای دنیاست که توقف در آنجا مانع کسب نیست. یک‌بار هم که شده امتحان کنید!

«طه حسین»، ۲۳ آبان ۱۲۶۸ در مصر متولد شد و بینایی‌اش را در سه سالگی در پی عفونت چشم از دست داد. پدرش او را به مکتب‌خانه فرستاد و علاوه بر آن که با قرآن کریم آشنا شد، حافظ قرآن هم شد. حافظه کم‌نظیر طه حسین باعث شد در آزمون ورودی دانشگاه الازهر پذیرفته شود. او روزنامه‌نگار مشهوری شد و نوشته‌های او که داستان‌های خلاصه از ادبیات فرانسه بود، در روزنامه «السیاسه» مصر منتشر می‌شد. طه حسین ۶۱ عنوان کتاب تالیف، ترجمه و رمان نوشت که ۷ مورد از این کتاب‌ها به زبان فارسی هم چاپ شده است. کتاب خاطرات او با عنوان «الایام»، دست‌کم به ۱۲ زبان منتشر شد.

«لویی بریل»، کودک سالمی بود که در اثر حادثه‌ای در ۴ سالگی بینایی‌اش را کاملاً از دست داد. او که مخترع و مبدع خط بریل است در سال ۱۸۲۲ زمانی که ۱۳ ساله بود با سربازی به نام کارل باربیر در مدرسه آشنا شد. او شیوه نوشتن در شب را اختراع کرده بود که با کمک ضربه‌هایی که هر کدام مفهوم ویژه‌ای داشتند می‌توانست از طریق آن شب‌ها ارتباط برقرار کند. این اتفاق به انگیزه بریل برای اختراع خطش تبدیل شد. اختراع بریل نقطه عطفی در دنیای نابینایان بود، زیرا با کمک‌های او نابینایان هم توانستند به دنیای مکتوب وارد شوند و زندگی تازه‌ای را تجربه کنند. او تنها به اختراع خط اکتفا نکرد بلکه به خط بریل خود، علائم مربوط به ریاضیات و نت‌های موسیقی را هم اضافه کرد. هر چند الفبای بریل در زمان حیات لویی بریل به رسمیت شناخته نشد اما او توانست در سال‌ها و دهه‌های بعد از مرگش، به عنوان یکی از تاثیرگذارترین نابینایان جهان شناخته شود.

کتاب «نوازنده نابینا» یکی از معروف‌ترین کتاب‌هایی است که شخصیت اولش نوازنده‌ای نابینا است. در این کتاب صحبت از رنج‌های کور مادرزادی است که رفته‌رفته با دنیای خارج آشنا می‌شود و با آن انس می‌گیرد. حس لامسه و شنوایی حساس و نازک سنج او تنها وسیله شناخت نزدیکان، مردم، جهان، طبیعت و حتی رنگ‌هاست. آرزوی «دیدن» جانش را می‌سوزاند، ولی هنگامی رنجش می‌دهد که اشتیاق دیدار دلدار و معشوقه نازنینش کاسه صبرش را لبریز می‌کند. البته ناگفته نماند که کتاب‌های موجود با این موضوع انگشت‌شمار بوده و خلأ جدی‌ای در این بخش احساس می‌شود. اکنون و با پیشرفت جهان ارتباطات، وجود کتاب‌های صوتی، بخش زیادی از خلأ فرهنگی را برای این قشر کم‌کرده اما کافی نیست.

سال ۱۹۵۰، سازمان آموزشی و علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) و شورای جهانی نابینایان، در جلسه‌ای مشترک، قانون عصای سفید را بررسی و تصویب کردند و ۲۳ مهر را «روز جهانی عصای سفید» نامگذاری کردند. حق استفاده از تمامی امکانات رفاهی معمول در جامعه، تشویق نابینایان به مشارکت در امور دولتی و رعایت کامل حقوق نابینایان هنگام عبور و مرور از سوی رانندگان وسایل نقلیه، از جمله مهم‌ترین مفاد این قانون است. اما لازم است بدانیم روشندان عزیزمان علاوه بر امکانات رفاهی و حق و حقوقی که در این زمینه‌ها برایشان در نظر گرفته می‌شود، در امور فرهنگی هم نیازمند یاری و توجه مضاعف هستند. به عنوان مثال: اگر یک کتابخانه‌ای را در نظر بگیریم، چند درصد از بخش‌های این کتابخانه به این گروه تعلق دارد؟ طوری که به راحتی بتوانند از عناوین کتاب‌ها مطلع شده و پس از آن بتوانند کتاب مدنظرشان را مطالعه کنند! بیایید با هم ببینیم در حوزه کتاب، چقدر به این عزیزان روشنندل پرداخته شده است.

«رودنباخ» نخستین نابینایی است که درباره نابینایان کتاب نوشته است. او در کتاب هایش، ضمن ارائه اطلاعات بیشتر و عمیق‌تر از زندگی نابینایان، نظر عمومی مردم و به‌ویژه مسوولان را تغییر داد و آنان را وادار به تعمق و تأمل بیشتر درباره این گروه اجتماعی و حضور فعال آنان در زندگی کرد.

حتماً «رودکی» را می‌شناسید؟! شاعر بلندآوازه‌ای که عملاً ثابت کرد نابینایی، مساوی شکست و پایان زندگی نیست. رودکی در هشت سالگی حافظ کل قرآن شد و با تسلطی که بر زبان عربی داشت، کلیل و دمنه را به نظم درآورد.

یکی دیگر از مشاهیر نابینا «هلن کلر» است. او در ۷ تیر ۱۲۵۹ در آلابامای آمریکا متولد شد و در ۱۸ ماهگی در پی ابتلا به مننژیت، بینایی و شنوایی خود را از دست داد. او اولین نابینا و ناشنوایی بود که از دانشگاه فارغ‌التحصیل شد. علاوه بر کتاب «زندگی من»، ۱۱ کتاب دیگر نیز منتشر کرد. او همچنین مقالات بسیاری درباره نابینایی، ناشنوایی، مسائل اجتماعی و سیاسی و همچنین حقوق زنان نوشت و به یکی از نویسندگان تاثیرگذار قرن بیستم تبدیل شد.

زینب آزاد

دستیار دبیر
قفسه کتاب

نویسنده:

ولادیمیر لارالنگو

مترجم:

جهانگیر افکاری

انتشارات:

امیر کبیر

۱۷۶ صفحه

۱۷۰۰۰ تومان